van den notaris. De aankoop van deze prijzen kan hij op de gebruikelijke wijze met facturen controleeren. De aanwezigheid der nog niet uitgetrokken prijzen kan bij elke controle door inventarisatie worden vast gesteld.

De afgifte van de prijzen wordt gecontroleerd door de aanwezigheid van het desbetreffende gedeelte van het lot.

Maatregelen om vast te stellen, dat de toonder van het lot, die zich voor den prijs aanmeldt, de rechtmatige houder is, kunnen, daar het lot aan toonder is, alleen indirect genomen worden bijv. door publicatie in de dagbladen en aan de winkellampen van de winkeliers-verkoopters van de nummers der loten en de daarop gevallen prijzen en door het nemen van een zekeren termijn, die verlopen moet tusschen het incasseren van de prijzen en de trekking. De accountant zal bij de controle er op moeten letten dat een en ander wordt in acht genomen.

Het benoemen van een afzonderlijke penningmeester is niet noodzakelijk, wel echter is nodig, dat door de Stichting een afzonderlijke giro-rekening genomen wordt, waarop de verkoopters remitteren. Andere verrekening dan remise op deze giro behoort niet te worden toegestaan. Het mede-teekenen van de loten door den accountant heeft geen zin. Het aanwezig zijn bij de trekking is zonder betekenis, omdat de notaris hier voldoende waarborg geeft, dat alles in de gewenschte orde en overeenkomstig de bestaande voorschriften wordt gedaan. De accountant kan hierbij volkomen aansluiten. Abr. M.

UIT HET BUITENLAND

Red.: F. HAARBOSCH, CH. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE en Drs. W. P. DEN TURK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Opvattingen omtrent de Accountancy in Duitschland

De nieuwe richting, welke het Duitse openbare leven voor enkele jaren is ingeslagen doet zich op schier elk levenssterrein gelden. Allerwegen ook tracht men de opvattingen omtrent wat in een bepaald beroep mag en niet mag vanuit nationaal-socialistisch gezichtspunt te ontwikkelen. Een poging om zulks te doen voor den Wirtschaftstreuhänder vinden we in „Der Praktische Betriebswirt” van September 1936, waarin Dr. Ertel uit Berlijn zijn gedachten op dit punt uiteenzet. Wij willen deze beschouwingen kortelings weergeven om er dan een enkele aantekening bij te maken. De cijfers, in het resumé tusschen haakjes geplaatst, verwijzen naar die aantekeningen.

Ondercheiden worden beroepsuitoefening, beroepsethiek, beroepsopvatting en beroepsgewoonte.

De beroepsuitoefening is feitelijk van aard. Zij omvat de controle van boeken en balansen in den ruimsten zin, werkzaamheden als die van executair-testamentair, arbiter, curator in faillissement, beheerder van vermogen, liquidateur, voorts het uitoefenen van de practijk van belastingconsulent en economisch adviseur (1).

Onder beroepsethiek verstaat men de leer t.a.v. wat in het beroep moet zijn; een verwant begrip is de beroepsethos, waarmee Ertel het zedelijk willen der gezamenlijke beroepsgenooten op een bepaald tijdstip aanduidt. Deze twee grootheden kunnen onderling afwijken, de ethiek zal den ethos als regel vooruit zijn. De nationaal-socialistische levensbeschouwing ontwikkelt de ethiek en stelt daarmee het hoogste ideaal voor den ethos.

Dit ideaal wordt naar diverse zijden uitgewerkt. De Wirtschaftstreuhänder moet onafhankelijk, onpartijdig en onomkoopbaar zijn. Voorts moet hij zich vrij kunnen houden van

beïnvloeding, welke hem in een bepaalde richting tracht te drijven. Zijn beroep is ook van sociale structuur, de vraag „hoe dien ik?” moet hem zwaarder liggen dan de vraag: „hoe verdien ik?” (2).

Het begrip beroepsopvatting is in het verband waarin Ertel het stelt niet duidelijk. De beroepsopvatting over de beroepsuitoefening bepaalt den beroepsethos. Het moet niet moeilijk zijn enkele honderden van dergelijke definities per uur te formuleeren!

Er zijn ook ethische eischen t.a.v. den omgang met beroepsgenooten. Er moet wederzijdse eerbiediging zijn, terwijl het ieders plicht is naar vermogen mee te werken aan de opleiding van aanstaande beroepsgenooten.

Voorts onderstelt Ertel een verhouding tusschen beroepsopvatting en beroepsgewoonte, welke overeenkomt met die tusschen beroepsethiek en beroepsethos. De beroepsopvatting geef dan naar de technische zijde van het beroep het ideaal aan, waarnaar de beroepsgewoonte zich op den duur moet richten.

Ook bepaalt de beroepsgewoonte welke nevenberoepen een Wirtschaftstreuhänder niet mag uitoefenen. Hij mag b.v. geen zaken voor eigen rekening drijven en ook niet beroepsmatig zich met promotorswerkzaamheden bezig houden (3).

Aantekeningen. (1) Ten onzent bestaat er nogal verschil van meening over de vraag of de combinatie van werkzaamheden, hier genoemd, toelaatbaar is. In Duitschland wordt ze zoo beschouwd; het begrip „Wirtschaftstreuhänder” valt dus niet zonder meer met ons begrip van accountant samen.

(2) Wij kunnen ons afvragen welke betekenis de eischen van onafhankelijkheid enz. hebben voor de werkzaamheden, door den Wirtschaftstreuhänder verricht.

T.a.v. de controletaak in zijn uitgebreiden zin kunnen we die begrippen in de letterlijke betekenis van het woord aanvaarden. Ook bij ons wordt daar zoo over gedacht. Slechts kunnen we de vraag stellen, welk specifiek nationaal-socialistisch karakter ze dragen. Ook bij ons gelden ze, niet alleen in theorie, maar evenzeer als moreel bezit van schier alle accountants.

Voorts ook kunnen we opmerken dat de eisch van onomkoopbaarheid niet uitsluitend aan controleerende accountants gesteld wordt, maar voor ieder behoorlijk mensch geldt.

Daar waar de Wirtschaftstreuhänder optreedt in één of meer zijner functies als vermogensbeheerder, zal de eisch van onpartijdigheid niet naar zijn letterlijke betekenis kunnen worden gehandhaafd. Immers, wie zal eenig beheer toevertrouwen aan een functionaris, voor wien alle belangen in de wereld precies zoo zwaar wegen als die van zijn opdrachtgever?

We kunnen dezen eisch slechts handhaven door haar te interpreteren in dien zin, dat de Wirtschaftstreuhänder daar waar zijn persoonlijke belangen botsen met die van zijn opdrachtgever, de laatsten moet laten prevaleeren boven de eersten.

Voorts zouden we nog kunnen stellen dat hij bij de behartiging van de belangen van zijn opdrachtgever een zekere matiging in acht behoort te nemen, opdat hij niet anderen in hun rechten schaadt.

Maar ook hier zoeken we weer tevergeefs naar een specifiek nationaal-socialistisch element in de beroepspolitiek.

Over de functie van Steuerberater behoeven we na onze beschouwingen in een vorig artikel hier niet te handelen. Terwijl wij voor de rol van economisch adviseur den eisch van onpartijdigheid weer onder dezelfde reserve aanvaarden als zooeven. En ook met dezelfde vraag naar het specifiek nationaal-socialistisch karakter!

Het lijkt schrijver niet onmogelijk t.a.v. de sociale structuur van het beroep een nationaal-socialistische theorie te ontwikkelen. Wat *Ertel* op dit punt geeft stelt echter teleur. Eerst merkt hij op dat het dienen moet gaan boven het verdienen. Onmiddellijk daarop lezen we echter: „Mit dieser Auffassung soll indessen nicht jegliches materielle cap. Streben des Wirtschaftstreuhanders ausgeschaltet sein, im Gegenteil, er muss in materieller Hinsicht so gestellt sein, dass er auch diesen hohen ethischen Anforderungen entsprechen kann.”

De vraag rijst natuurlijk onmiddellijk welke nu die stoffelijke verzorging moet zijn. Het antwoord is nietszeggend. „Die Vergütung für seine Tätigkeit muss angemessen sein. Soweit Gebührenordnungen bestehen, bilden diese einen Masstab.”

Welke maatstaf nu moet gelden bij de vaststelling van die tariefverordeningen blijft geheel in het duister. Wij veronderstellen dat de schrijver bij zijn onderzoek naar den invloed der nationaal-socialistische levensbeschouwing op ons beroep, nog niet ver genoeg gevorderd is, om op dit lastige punt licht te doen schijnen. Voorloopig willen we opmerken dat de levenshouding van hem, die enerzijds met alle krachten zich aan zijn beroep wijdt en anderzijds zooveel tracht te verdienen als maar eenigszins mogelijk is, ons sympathieker is dan dit spelen met nauw begrepen ethische normen.

(3) Onze aantekeningen nemen hier een einde. Met den besten wil der wereld kunnen we in wat nog volgt iets anders zien dan een spelen met begrippen, welker verbanden met het leven slechts schaarsch zijn. De enkele juiste opmerkingen die het bevat konden evenzo goed onder het hoofd: „beroeps-ethiek” worden behandeld. Mocht het zoo zijn dat de lezer, die op al deze oude liederen een nieuwe wijs weet, niet schrome ze in deze kolommen voor te dragen; maar dan zonder de pretenties en de vaagheden van het hier behandelde artikel, opdat niet onze zorgvuldig opgekweekte wetenschappelijke knobbel van louter schrik incenschrompele en verdwijne. Want zulk een prijs zou te duur zijn.

d. T.

EXAMEN IN ACCOUNTANCY JUNI-JULI 1936 R.K. HANDELSHOOGESCHOOL TILBURG

SCHRIFTELIJK TENTAMEN INRICHTINGSLEER

I

Tijd 3 uren

In een fabriek worden vervaardigd verschillende soorten kleine metalen voorwerpen, zooals schilden van sierspeldjes en van liefdadigheidsspeldjes, zekerheidssluitingen (z.g. loodjes) enz.

Het metaal wordt in de gewenschte alliage, dikte en breedte gekocht aan rollen. Door middel van een speciale matrijs, aangebracht in een door electriciteit gedreven hamer, worden uit de rollen metaal de gewenschte voorwerpen gestanst.

In de fabriek zijn 9 van deze hamers, werkende in series van 3; elke serie verwerkt metaal van zekere hardheid of taaiheid.

Een matrijs is een blok ijzer, waarvan de onderkant voorzien is van het negatief-beeld van het te vervaardigen voorwerp. De matrijzen worden door de fabriek zelf vervaardigd.

In de modelmakerij worden boven het tijdloon premies betaald bij hogere dan normale prestaties. Gewerkt wordt in tijdloon.

Het afval, zoowel van het duurdere als van het goedkoopere metaal, wordt a contant verkocht, telkens wanneer daarvan zekere hoeveelheden aanwezig zijn.

Gefabriceerd wordt op bestelling. Vele afnemers bestellen op afroep.

De verkoopprijs wordt bepaald volgens standaardberekeningen; voor groote bestellingen worden kortingen verleend, terwijl tusschenhandelaren een rabat genieten.

De matrijs wordt bij de eerste zending afzonderlijk in rekening gebracht.

Per jaar worden ongeveer 1000 inkoopfacturen van metaal ontvangen en ongeveer 5000 verkoopfacturen verzonden; de fabriek werkt met 50 arbeiders en 5 man kantoorpersoneel.

Gevraagd wordt een beschrijving in details met modellen van de administratieve organisatie en verantwoording, waarbij aan de interne controle de noodige aandacht moet worden gewijd.

II

Tijd 3 uren

Een meubelfabriek, werkende met een 100 tal arbeiders, fabriceert hare producten ten deele op voorraad, ten deele op bestelling. Op voorraad worden standaardmodellen in serie gebouwd. Deze modellen loopen meestal langeren tijd mee. Voortdurend echter wordt de collectie met nieuwe modellen aangevuld, terwijl minder gangbare modellen uit de collectie worden verwijderd. Op bestelling worden speciale producten en betimmeringen gemaakt en ook standaardmodellen met meer of minder belangrijke wijzigingen.

Het bedrijf is gesplitst in de volgende afdelingen:

1. *Houtmagazijn en uitkorterij*; in de uitkorterij wordt met behulp van een tweetal zagen het door den uitkorter gesorteerde hout ruw voorgezaagd volgens z.g. houtstaten, welke op grond van de tekening worden samengesteld. In de houtstaten zijn de afmetingen, zooals deze aan het afgewerkte meubel gemeten zijn, aangegeven. Het is voor een zuinig houtverbruik van belang, dat de uitkorter de ruw uit te zagen stukken zoodanig kiest, dat een minimum aan afval wordt verkregen. Afval wordt uitsluitend voor brandhout verkocht. Verliezen op hout ontstaan verder tengevolge van de kwaliteit van het gekochte hout.
2. *Machine-afdeeling*. In deze afdeling wordt het hout aan verschillende machinale bewerkingen onderworpen, zooals schaven, op dikte brengen, boren, fraisen, pennen en zagen. Wanneer het hout de machine-afdeeling verlaat, z.g. machineklaar is, dan behoeven in de bankwerkerij de meubels slechts in elkaar te worden gezet. Daarbij komen echter nog steeds enkele bewerkingen voor, die met de hand geschieden, zooals zagen en schaven, ter correctie van geringe afwijkingen in de machine-afdeeling. Sommige, voor meerdere modellen tegelijkertijd gebruikte, onderdeelen, worden afzonderlijk in grootere hoeveelheden klaargemaakt.
3. *Bankwerkerij*. (zie ook onder afdeeling 2). In deze afdeeling worden de meubels in elkaar gezet, waarbij verder materiaalverbruik optreedt. Eenerzijds zijn dit materialen, waarvan een directe rekening vrij moeilijk is, zooals schroeven, spijkers, lijn en dergl.; anderzijds materialen, waarvan directe verrekoning wel mogelijk is, zooals beslag, glas, spiegels en marmer. Beslag, glas, spiegels en marmer worden pasklaar van derden betrokken. Om een snelle constructie in de bankwerkerij te verkrijgen, is het van belang, dat in de machine-afdeeling de houtafmetingen zoo nauwkeurig mogelijk zijn bewerkt.
4. *Afwerking*. In deze afdeeling worden de meubels gebeitst of gelakt of gepolitoerd en gepoetst. Ook hier is het practisch onmogelijk het daarbij optredende verbruik aan was, beits, verfmaterialen, vernissen en lakken direct te bepalen. Toch is het noodzakelijk, hierop nauwlettend toe te zien, omdat eenerzijds sommige materialen vrij kostbaar zijn, terwijl anderzijds het gevaar van verspilling niet denkbeeldig is.
5. *Stoffeering*. Voor zoover nodig, worden de meubels hier van stoffeering voorzien, waarbij verbruik optreedt aan stoffen en stoffeermateriaal, zooals touw, band, veeren, crin en nagels. Nadat de meubels zijn gestoffeerd, gaan ze terug naar de afdeeling afwerking, waar ze worden nagezien en, voor zoover beschadigingen voorkomen, worden bijgewerkt. Daarna gaan de meubels naar magazijn of naar de afdeeling expeditie ter verzending.

Betimmeringen worden in de fabriek pasklaar gemaakt en daarna ter plaatse door eigen personeel gesteld en afgewerkt.

In verband met de bij het opmaken, zoowel der maand- als der jaarresultatenrekening, telkens opnieuw geconstateerde groote verschillen tusschen de in de voorcalculatie begroote winsten en verliezen en de werkelijk behaalde resultaten, twijfelt de directie aan de doelmatigheid der thans gevolgde administratieve verantwoording. Zij wendt zich daarom tot een accountant met het verzoek een systeem te ontwerpen, waarbij een beter inzicht wordt verkregen in de factoren, die deze afwijkingen teweegbrengen, en met behulp waarvan verbeteringen kunnen worden nagestreefd.

Gevraagd wordt, gemotiveerd aan te geven, op welke wijze naar Uw meening deze administratieve verantwoording zou moeten worden ingericht, opdat aan de door de Directie gesteld eischen wordt voldaan.

Modellen worden slechts verlangd, voor zoover deze overzichten of